

សៀវភៅវិធានាំបច្ចេកទេស ស្តីអំពី ការបណ្តុះផ្សិត

នាយកដ្ឋានដំណាំស្រូវនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម
ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥

Code: 244-017
Date: _____
Donated by: _____

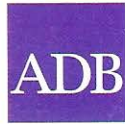
សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេស ស្តីអំពីការបណ្តុះជំនាញ

រៀបចំដោយនាយកដ្ឋានដំណាំស្រូវនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម
ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥

បោះពុម្ពចំនួន ៧០០០ ក្បាល

ឧបត្ថម្ភថវិកាដោយ៖

គម្រោងឧបត្ថម្ភស្បៀងបន្ទាន់ (ADB Grant No.0302 Cam-EF)

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាងដោយនាយកដ្ឋានដំណាំស្រូវនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

បញ្ជីមាតិកា

អារម្ភកថា

សេចក្តីផ្តើម	1
ផ្នែកទី ១ : ផ្សិតចំបើង	3
១. សេចក្តីផ្តើម	5
២. គុណប្រយោជន៍របស់ផ្សិតចំបើង	6
៣. ការជ្រើសរើសទីតាំង	7
៣.១. រដូវប្រាំង	7
៣.២. រដូវវស្សា	7
៤. សម្ភារ និងវត្ថុធាតុដើម	7
៤.១. សម្ភារ	7
៤.២. វត្ថុធាតុដើម	8
៥. ការរៀបចំដី និងការធ្វើរង	10
៥.១. ការរៀបចំដី	10
៥.២. ការធ្វើរង	11
៥.៣. កត្តាដែលមានឥទ្ធិពលលើការបណ្តុះផ្សិតចំបើង	11
ក. ស៊ីតុណ្ហាភាព	12
ខ. សំណើម	12
គ. ពន្លឺ	12
ឃ. អាកាសធាតុ	13

ង. ប៊ែរហាស (pH)	13
ច. ទឹក	13
៦. ការជ្រើសរើសមេផ្សិតល្អ	14
៧. វិធីសាស្ត្របណ្តុះផ្សិតចំបើង	15
៧.១ បច្ចេកទេសបណ្តុះផ្សិតចំបើងជាងជារងនៅទីវាល	15
៧.១.១. ការអ្សបចំបើងនិងការកែច្នៃសម្រាប់បណ្តុះផ្សិត	15
៧.១.២. ការអ្សបកណ្តាប់និងការងាយមេផ្សិត	16
ក. ការអ្សបចំស្រទាប់ទី ១	16
ខ. ការអ្សបចំស្រទាប់ទី ២	18
៧.១.៣. ការដុតរងផ្សិត	20
៧.១.៤. ការគ្របរងផ្សិត	21
ក. ការគ្របដោយប្រើថង់ប្លាស្ទិក	21
ខ. ការគ្របដោយពង្រាយចំបើងឬស្លឹកឈើ	21
គ. ការគ្របដោយធ្វើជាដំបូល	21
៧.១.៥. ការស្រោចទឹក	24
ក. ដំណាក់កាលទី ១	24
ខ. ដំណាក់កាលទី ២	24
៧.១.៦. ការថែទាំ	26
៧.២. បច្ចេកទេសបណ្តុះផ្សិតចំបើងដាក់ក្តារពុម្ព	27
៧.២.១. ការអ្សបចំក្តារពុម្ព	27
៧.២.២. ចាក់ពុម្ពនិងការដាក់មេផ្សិត	28

៧.២.៣. ការថែទាំក្រោយដាក់មេធុត	29
ក. ការថែទាំធុតចំហើងដែលដាំក្នុងអាង	29
ខ. ការថែទាំធុតចំហើងដែលដាំនៅទីវាល	30
៧.៣. បច្ចេកទេសបណ្តុះធុតចំហើងដោយប្រើប្រាស់អាចម័រធារសល់ពីការដាំធុតអំបោះ	30
៧.៣.១. ការថែទាំ	30
៧.៣.២. ការកែច្នៃដុំអាចម័រធារសល់ពីធុតអំបោះសម្រាប់ដាំធុតចំហើង	31
៧.៣.៣. ការដាក់អាចម័រធារក្នុងក្តារពុម្ពនិងដាក់មេធុត	32
៨. ការប្រមូលផល	33
ផ្នែកទី ២ : ធុតអំបោះ	35
១. សេចក្តីផ្តើម	37
២. គុណប្រយោជន៍របស់ធុតអំបោះ	37
ក. សម្រាប់រាងកាយ	37
ខ. សម្រាប់គ្រួសារ	38
៣. ការជ្រើសរើសទីតាំងនិងការសង់អាង	38
៣.១. ការជ្រើសរើសទីតាំង	38
៣.២. ការធ្វើអាងធុតអំបោះ	38
៤. សម្ភារ និងវត្ថុធាតុដើម	39
៤.១. សម្ភារ	39
៤.២. វត្ថុធាតុដើម	40
៥. វិធីសាស្ត្របណ្តុះធុតអំបោះ	41
៥.១. ការជ្រើសរើសមេធុតល្អ	41

បញ្ជីរូបភាព

រូបភាព ១ : ចំបើងកណ្តាប់	9
រូបភាព ២ : គល់ជញ្ជាំង	9
រូបភាព ៣ : ចំបើងបោកដោយម៉ាស៊ីន	9
រូបភាព ៤ : ការរៀបចំដីសម្រាប់ការបណ្តុះផ្សិតចំបើង	10
រូបភាព ៥ : ការរៀបចំរងផ្សិត.....	11
រូបភាព ៦ : មេផ្សិតចំបើង	14
រូបភាព ៧ : ការរៀបរងផ្សិត	17
រូបភាព ៨ : ការស្រោចទឹកមុនពេលជាន់	17
រូបភាព ៩ : ការជាន់រង	17
រូបភាព ១០ : ការរោយមេផ្សិត	17
រូបភាព ១១ : ការរៀបចំបើងស្រទាប់ទី ២	19
រូបភាព ១២ : ការស្រោចទឹកចំបើង	19
រូបភាព ១៣ : ការជាន់ចំបើង	19
រូបភាព ១៤ : ការរោយមេផ្សិត និងលាមកជ្រូក	19
រូបភាព ១៥ : ការជាន់លាមកជ្រូកដែលលាយលើមេផ្សិត.....	19
រូបភាព ១៦ : ការរៀបចំ ចំបើងបន្ទាប់ពីរោយមេផ្សិត និងជាន់រួច	19
រូបភាព ១៧ : ការដុតរងផ្សិត	20
រូបភាព ១៨ : គំរូខ្នាតគម្របរងផ្សិត	23
រូបភាព ១៩ : ការស្រោចទឹកមុននឹងគ្រប	23
រូបភាព ២០ : ការគ្របរង និងបាំងក្បាលរង ចុងរង	23
រូបភាព ២១ : ការត្រួតពិនិត្យសំណើម និងដំណុះផ្សិត	26
រូបភាព ២២ : គំរូនៃក្តារពុម្ព.....	27
រូបភាព ២៣ : ការប្រមូលផលផ្សិត	34
រូបភាព ២៤ : ការគ្របរងផ្សិតសម្រាប់ការប្រមូលផលលើកទី ២	34

រូបភាព ២៥ : រោងផ្សិតអំបោះ..... 39

រូបភាព ២៦ : មេផ្សិត..... 41

រូបភាព ២៧ : ចង្ក្រាន..... 44

រូបភាព ២៨ : ចង្កើសម្រាប់ចំហុយ..... 44

រូបភាព ២៩ : សំបកកាតុង..... 45

រូបភាព ៣០ : ខ្សែសម្រាប់ចងមាត់ធុង..... 45

រូបភាព ៣១ : ធុងសម្រាប់ចំហុយកំប៉ុស្តិ៍ផ្សិត..... 45

រូបភាព ៣២ : ការចងមាត់ឆ្នាំង/ធុងចំហុយ..... 45

រូបភាព ៣៣ : ការចំហុយកំប៉ុស្តិ៍ផ្សិត..... 46

រូបភាព ៣៤ : សម្ភារសម្រាប់បញ្ចូលមេផ្សិត..... 47

រូបភាព ៣៥ : ការបញ្ចូលមេផ្សិតក្នុងដុំកំប៉ុស្តិ៍..... 48

រូបភាព ៣៦ : ការព្យួរដុំកំប៉ុស្តិ៍ក្នុងរោងផ្សិត..... 50

រូបភាព ៣៧ : ការមូលផល..... 52

អារម្ភកថា

បន្លែជាប្រភពនៃសារធាតុចិញ្ចឹម ដែលពោរពេញទៅដោយ វីតាមីន ជាច្រើនប្រភេទដូចជា វីតាមីន A, B1, B2, B5, B6, B12, C, D, E, P1, PP, K, H និងសារធាតុផ្សេងៗទៀតរួមមាន ប្រូតេអ៊ីន អាស៊ីតសរីរាង្គ ប្រូទ្រីត គ្លុយកូស លីពីត និងអំបិលខនិជសម្រាប់ជាតម្រូវការក្នុងការទ្រទ្រង់សរីរាង្គកាយ និងផ្តល់នូវថាមពលយ៉ាងសំខាន់ដល់សុខភាពមនុស្ស។ តាមរយៈនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ បានបង្ហាញឱ្យឃើញថា មនុស្សត្រូវការ បរិមាណថាមពលប្រមាណពី១៧០០-២២០០គីឡូកាឡូរីក្នុងមួយថ្ងៃ ក្នុង នោះបន្លែបានផ្តល់ថាមពលប្រមាណពី១៥-២០%។

ដំណាំផ្សិតត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាបន្លែមួយប្រភេទ ដែលផ្តល់នូវ វីតាមីននិងប្រូតេអ៊ីនខ្ពស់ ហើយមានការងាយស្រួលក្នុងការដាំដុះដោយ ប្រើប្រាស់ផ្ទៃដីតូច និងចំណាយដើមទុនតិច។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ប្រជាជនកម្ពុជាភាគច្រើនមានការចាប់អារម្មណ៍ និងនិយមធ្វើការដាំដុះ ផ្សិតជាច្រើនកន្លែងដោយមានតម្រូវការទីផ្សារក៏ច្រើនផងដែរ។ ទោះជាយ៉ាង នេះក្តី ទំហំនៃការដាំដុះផ្សិតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើង ជាពិសេសគ្រួសារ កសិករនៅទីជនបទ មានកម្រិតទាបនៅឡើយ បណ្តាលមកពីកត្តា ជាច្រើនរួមមាន ការកង្វះចំណេះដឹងផ្នែកបច្ចេកទេសដាំដុះ ខ្វះប្រភព ព័ត៌មានអំពីបច្ចេកទេសដាំដុះ ឬការផ្សព្វផ្សាយនៅមានកម្រិត ព្រមទាំង កត្តាផ្សេងៗជាច្រើនទៀត ។

យោងតាមតម្រូវការចាំបាច់ខាងលើ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាពិសេសអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម បានរៀបចំចងក្រង សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសស្តីអំពីការបណ្តុះផ្សិតនេះឡើង ដោយដក ស្រង់ពីសៀវភៅបច្ចេកទេសនានា និងបទពិសោធន៍ការងារអនុវត្តជាក់ស្តែង

ជោគជ័យកន្លងមក សម្រាប់ទុកជូនកសិករឬអ្នកពាក់ព័ន្ធដើម្បីងាយស្រួល
យកទៅអនុវត្ត។

យើងខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ និងទទួលយកនូវគំនិតយោបល់ កែលម្អពី
គ្រប់មជ្ឈដ្ឋានពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីឱ្យសៀវភៅនេះ កាន់តែមានអត្ថន័យ
និងខ្លឹមសារប្រសើរឡើង ហើយសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា សៀវភៅនេះនឹង
ផ្តល់នូវគំនិតថ្មីៗ ជាមូលដ្ឋានបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់អ្នកបច្ចេក
ទេស ជាពិសេសកសិករ ក្នុងទិសដៅបង្កើនផលិតភាពនិងប្រសិទ្ធភាព
សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងគ្រួសារក៏ដូចជា ប្រទេសជាតិទាំងមូល។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

សេចក្តីផ្តើម

ជាទូទៅផ្សិតអាចដុះលើសរីរាង្គនៃរុក្ខជាតិដែលពុករលួយគរលើគ្នា (កំប៉ុស្តិ៍) ក្នុងលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុសមស្របនឹងការលូតលាស់របស់វា (សំណើមនិងកម្ដៅ)។ ផ្សិតមានច្រើនប្រភេទដែលដុះចេញពីគ្រាប់ពូជ ឬមេផ្សិតដែលហៅថាគ្រាប់ស្ករ។ ក្នុងធម្មជាតិ គ្រាប់ស្ករហើរតាមខ្យល់ធ្លាក់តាមទីនានា ហើយអាចសំរាំងនៅទីនោះ រងចាំលក្ខខណ្ឌអំណោយផលសមស្រប ដើម្បីដុះជាផ្សិតបន្តពូជពង្សតទៅទៀត។

ផ្សិតអាចដុះលូតលាស់បានល្អនៅតំបន់ត្រូពិច និងអនុតំបន់ត្រូពិក។ ដំណាំផ្សិតត្រូវបានដាំដុះជាលើកដំបូងនៅប្រទេសចិនដែលកាលនោះគឺដាំដោយសង្ឃនៅវិហារណានហ្វូរ (Nanhua Temple) នៅភាគខាងជើងនៃខេត្តគីងតុង (Northern Guangdong) ប្រទេសចិន (Chang 1969) ហើយក៏រីកដាលរហូតដល់ប្រទេសហ្វីលីពីន ម៉ាឡេស៊ី និងតំបន់មួយចំនួននៅភូមិភាគអាស៊ីខាងត្បូង ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ១៩៣២-១៩៣៥ និងបន្តសាយភាយរហូតដល់ប្រទេសឥណ្ឌានៅឆ្នាំ១៩៤០ ។

ផ្សិតជារុក្ខជាតិដែលសម្បូរទៅដោយអាហារូបត្ថម្ភខ្ពស់ និងផ្តល់ប្រយោជន៍ជាច្រើនដល់មនុស្ស និងជាប្រភពអាហារប្រកបដោយប្រូតេអ៊ីន ជំប្រសើរសម្រាប់ទ្រទ្រង់រូបរាងកាយរបស់មនុស្សយើងផងដែរ។ ការដាំដុះដំណាំផ្សិតមិនត្រូវការប្រើប្រាស់ផ្ទៃដីធំដោយចំណាយថវិកាតិច ប៉ុន្តែត្រូវការជំនាញបច្ចេកទេសច្បាស់លាស់ សម្ភារនិងវត្ថុធាតុដើមគ្រប់គ្រាន់ និងការថែទាំឱ្យបានហ្មត់ចត់ ។

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ តម្រូវការទីផ្សារផ្សិតគ្រប់ប្រភេទ (ផ្សិតចំបើង ផ្សិតអំបោះ ផ្សិតម្កូល) នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានការកើនឡើងការផលិតមិនទាន់បានគ្រប់គ្រាន់ទៅតាមតម្រូវការទីផ្សារនៅឡើយ។ ដូច្នេះ

ហើយការចាប់ផ្ដើមរៀបចំបណ្តុះបណ្តាលកសិករ ជាពិសេសសហគមន៍
កសិករនៅទីជនបទឱ្យចេះពីបច្ចេកទេសដាំដុះដំណាំផ្សិត គឺជាការងារចំបាច់
សម្រាប់ជួយបង្កើនសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារឱ្យកាន់តែប្រសើរ ។

ឆ្លើយតបទៅនឹងគំនិតខាងលើ ក្រុមការងាររបស់អគ្គនាយកដ្ឋាន
កសិកម្ម បានរៀបចំបណ្តុះបណ្តាលកសិករ និងចងក្រងសៀវភៅណែនាំ
បច្ចេកទេសស្តីពីបច្ចេកទេសបណ្តុះផ្សិត នេះឡើង ក្នុងគោលបំណងដើម្បី
ទុកជាជំនួយស្មារតីដល់គ្រូបង្គោល អ្នកផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ជាពិសេស
កសិករនៅតាមសហគមន៍។

